Redactiunea, Administratiunea si Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ.
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

"Gazeta" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungarĭ
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șese lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 198. Brașovŭ, Joi 8 (20) Septemvre 1888.

**Din causa sf. sĕrbătorĭ de mâne, ḑiarulŭ nu va apăre până Vinerĭ séra.**

## Procesulŭ generalului Doda.

Brașovŭ, 7 Sept. st. v.

Înainte de a fi în posițiune sĕ publicămŭ raportulŭ nostru detailatŭ originalŭ asupra decursului procesului d-lui generalŭ Doda, credemŭ a face unŭ serviciu cetitorilorŭ noștri împărtășindu-le raportulŭ telegraficŭ ce l'a primitŭ dela Pesta „Neue Freie Presse“.

Este cu atâtŭ mai interesantŭ acestŭ raportŭ cu câtŭ corespondentulŭ numitei foi susține relațiunĭ intime cu cercurile guvernamentale din Pesta și ne descopere unele impresiunĭ fórte caracteristice.

Pentru aḑĭ ne abstinemŭ de orĭ-ce comentarŭ. Étă ce i se raportéză fóiei vienese:

După raporturile sosite din Aradŭ s'a înfățișatŭ așa de multă lume la procesŭ, încâtŭ auḑitorii n'au mai pututŭ încăpé în sală. Cei mai mulțĭ dintre asistențĭ erau mai alesŭ curioșĭ de a vedé pe generalulŭ Doda, deórece acesta se bucură de órecare véḑă și înaintea numeroșilorŭ Românĭ din ținutulŭ Aradului. Dér generalulŭ Doda nicĭ nu s'a presentatŭ la pertractare din causa sănătății sale sdruncinate, ci a fostŭ însărcinatŭ pe deputatulŭ Carolŭ *Eötvös* de alŭ representa.

Eötvös a propusŭ sĕ se facă pertractarea deși era absentŭ acusatulŭ, pe când representantulŭ procuraturei de statŭ s'a pronunțatŭ în contra acestei propunerĭ. Decisiunea tribunalului a admisŭ pertractarea imediată a procesului, dér totodată a refusatŭ admiterea lui Carolŭ Eötvös ca apĕrătorŭ, deórece acesta nu s'a pututŭ legitima decâtŭ numai cu o plenipotență verbală din partea acusatului și după lege nicĭ că putea fi privitŭ ca apĕrătorŭ.

In realitate s'a și începutŭ apoi pertractarea fără de a se mai îngrijì nimenĭ de apĕrare, deórece președintele n'a mai concesŭ deputatului Carolŭ Eötvös sĕ vorbéscă, ceea ce a îndemnatŭ pe acesta de a însinua imediatŭ recursŭ de nulitate.

Procurorulŭ a cerutŭ apoi cetirea actelorŭ încheiate înaintea judelui de instrucțiune, carĭ conținŭ justificarea acusatului. Din aceste resultă, că Doda a recunoscutŭ că este autorulŭ cunoscutului apelŭ electoralŭ și a luatŭ asuprășĭ responsabilitatea pentru elŭ. In acestŭ apelŭ nu se cuprinde vreo ură în contra națiunei maghiare și nicĭ n'a fostŭ niciodată intențiunea sa (a generalului) de a ațìța în contra națiunei maghiare. Mai departe acusatulŭ s'a străduitŭ a dovedi în depunerile sale, că espresiunile încriminate nu învólvă nimicŭ, ce ar veni în colisiune cu legea penală.

Procurorulŭ și-a ținutŭ apoi discursulŭ de acusare și a susținutŭ, că proclamațiunea publicată în cursulŭ alegerei lui Doda conține agitațiune în contra națiunei maghiare.

Jurații s'au retrasŭ apoi în sala de consultare. După o scurtă sfătuire președintele lorŭ a enunciatŭ următorulŭ verdictŭ:

La prima întrebare, décă Doda este autorulŭ articulului încriminatŭ? au rĕspunsŭ toțĭ jurații cu „da;“ asemenea au rĕspunsŭ cu „da“ la întrebarea a doua: décă conține memoratulŭ articulŭ agitațiune în contra națiunei maghiare? — Totŭ așa au rĕspunsŭ și la a treia întrebare, décă este vinovatŭ Doda, unanimŭ cu „da.“

Procurorulŭ Cserna a observatŭ cu privire la mĕsurarea pedepsei, că pentru Doda nu pledéză nicĭ o împrejurare atenuantă; din contră delictulŭ sĕu se agravéză prin posițiunea sa socială, prin cultura sa și prin aceea că a fostŭ alesŭ de șése orĭ deputatŭ pentru dietă, precum și prin aceea, că ca generalŭ ces. și reg. în pensiune agitéză în contra statului. Procurorulŭ cerù aplicarea §-lui 90 alŭ codicelui penalŭ și mĕsurarea celei mai grele pedepse.

La 11 óre s'a publicatŭ sentința, în urma căreia Doda fù condamnatŭ pentru agitațiune în contra statului la închisóre de doi anĭ și 1000 fl. amendă.

După acésta pertractarea se încheià între strigărĭ de „eljen“ ale auditorilorŭ.

*

Resultatulŭ acestui procesŭ — scrie mai departe raportorulŭ pestanŭ alŭ lui „N. fr. Presse — ocupă viu cercurile politice. Atâtŭ fóia guvernului „*Nemzet*“, câtŭ și opposiționalulŭ „*Pesti Naplo*“ găsesce o legătură spirituală între asertiunile monarchului în contra lui Strossmayer și între verdictulŭ unanimŭ alŭ juraților din Aradŭ. Ḑiarulŭ oposițiunei spune clarŭ și limpede, că rigorositatea sentinței contra lui Doda nicĭ nu se póte cugeta fără siguranța asertiunilorŭ împĕratului, pre când „*Nemzet*“ pretinde că Doda se provócă tocmai ca și Strossmayer la aceea, că *consciința ĭi este curată*.

Vocile pressei unguresci, ce suntŭ cunoscute până acuma, arată cea mai mare mulțumire asupra resultatului procesului; cu tóte acestea însĕ se esprimă bănuielĭ fiindŭ că apĕrătorulŭ numai din cause formale n'a fostŭ admisŭ într'unŭ procesŭ politicŭ. Unŭ mijlocŭ de corectare este datŭ însĕ în aceea, că Curia reg. póte sĕ schimbe sentința și sĕ ordone o nouă pertractare.

Dealtmintrelea se pare că în Bucurescĭ s'au luatŭ tóte mĕsurile spre a fructifica politicesce procesulŭ lui Doda: Unŭ ḑiarŭ de acolo a debutatŭ cu scirea, că deputatulŭ dietalŭ Carolŭ Eötvös, care s'a presentatŭ aḑĭ ca apĕrătorŭ înaintea curții cu jurațĭ din Aradŭ, voiesce sĕ foloséscă procesulŭ lui Doda spre a desfășura steagulŭ unei partide nouĕ compuse din trei bărbațĭ, care și-ar alege ca problemă împăcarea naționalităților în Ungaria. Afară de Eötvös sĕ ḑicea că vorŭ aparține acestei partide încă Dionisiu *Pazmandy* și Ludovicŭ *Mocsary* din stânga estremă.

Politiculŭ din urmă s'a făcutŭ ce e dreptŭ de multŭ campionulŭ împăcării, dér nu i-a fostŭ posibilŭ sĕ capete în Ungaria unŭ mandatŭ cu programa de împăcare și a trebuitŭ sĕ priméscă mandatulŭ din Caransebeșŭ din mânile grănițerilorŭ românĭ. Câtŭ pentru Eötvös și Pazmandy nu se póte admite însĕ nicĭdecum, că ar voì sĕ se facă soții lui Mocsary, care până acum a fostŭ pe deplinŭ isolatŭ și părăsitŭ.

Aicĭ în Peșta se aștéptă, că resultatulŭ procesului va face multă vâlvă în Transilvania și în Bucurescĭ.

## Procesulŭ lui Doda și foile unguresci.

Guvernamentalulŭ „*Kolozsvar*“ scrie între altele:

...Procuratura regéscă, împlinindu-șĭ datoria ce o are ca representantŭ alŭ legilorŭ și alŭ statului ungurescŭ, a intentatŭ procesŭ aceluia, care vatămă legile, ignoréză funcționarii și agitéză contra poporului și contra ordinei publice în statŭ, a intentatŭ procesŭ acestui pensionatŭ alŭ statului și cetățénŭ ungurescŭ, și a cerutŭ satisfacțiune în numele demnității și autorității statului.

Dér impertinența cerbicósă a lui Traianŭ Doda, generalŭ pensionatŭ și cetățénŭ alŭ statului maghiarŭ, nu s'a opritŭ numai la atâta. A pusŭ pedecĭ chiarŭ și mersului regulatŭ alŭ justiției, nimicindŭ primulŭ terminŭ alŭ pertractării sub cuvântŭ că e bolnavŭ, ér la pertractarea finală nu s'a presentatŭ, voindŭ sĕ fiă representatŭ numai prin plenipotențiatŭ, la ceea ce însĕ tribunalulŭ nu s'a învoitŭ și pe basa verdictului unanimŭ alŭ juriului, l'a condamnatŭ pe acusatŭ *in contumaciam*.

Agitatorii naționalităților au ajunsŭ vremurĭ grele. Maiestatea Sa, la Belovar, sdrobesce cu fulgerulŭ pedepsitorŭ alŭ cuvintelorŭ sale capulŭ șérpelui panslavismului, de altă parte la Aradŭ curtea cu jurațĭ a cetățenilorŭ independențĭ cu verdictulŭ sĕu unanimŭ strivesce pe sobolulŭ daco-românismului. Strossmayer póte a creḑutŭ, că păretele apĕrătorŭ alŭ bisericei ĭi oferă scutulŭ sub care sĕ-șĭ pótă continua nepedepsitŭ uneltirile sale trădătóre față cu monarchia și față cu țera. Traianŭ Doda póte că a privitŭ ca neasaltabilă posiția ce o are în armata comună și a creḑutŭ, că din acéstă posițiă póte sĕ-șĭ bată jocŭ de legislațiunea maghiară, de legile criminale și de calumniata națiune maghiară unitară. Dér coróna, constituția și dreptatea, unite fiindŭ între sine, suntŭ multŭ mai puternice, decâtŭ sĕ li sĕ pótă pune în cale nisce factorĭ ca aceștia, ce se târăscŭ prin țĕrînă..... Satisfacțiunea ce 'i încă este împreunatŭ cu Dumneḑeu, dér în modŭ incon sciu. —

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

## Instrucțiunea educatóre în scóla poporală.

(Urmare.)

4. *Cultivarea consciinței ideilorŭ moralĭ.* Binele este însĕmnatŭ prin ideile moralĭ. Cele mai înalte idei moralĭ suntŭ: *adevĕrulŭ, libertatea, iubirea, dreptatea, abnegarea și înfrênarea de sine.* — Realisarea ideilorŭ moralĭ este lucrulŭ voinței. Voinței 'i se reveléză acestea prin rațiune. Instrucțiunea religioso-morală și istorică suntŭ purtătórele acestei revelațiunĭ. Décă voința este tare și curată, atuncĭ ea duce în îndeplinire ideile moralĭ, și ele devinŭ fapte și realitate. — Caracterulŭ moralŭ se reveléză prin o voință tare și curată. Caracterulŭ celŭ durŭ poșede numai o voință tare, adecă energia; energia este numai voința cultivată în modŭ formalŭ.

Conținutulŭ voinței caracterului durŭ rĕmâne egoismulŭ în órecare formă, precum ambițiune, lăcomia de a domnì, pofta de plăcerĭ, avariția ș. a. — La educațiunea în sensulŭ mai strînsŭ alŭ cuvêntului totulŭ se referesce într'acolo, ca nu egoismulŭ sĕ devină motivŭ alŭ faptei, ci idea morală. Dumneḑeu este bunulŭ absolutŭ; elŭ este încorporarea ideei moralĭ. Religiunea mijlocesce rațiunei cunóscerea acestorŭ idei. Ea este mijloculŭ celŭ mai esențialŭ de educațiune a scólei. Ințeleptulŭ Solomonŭ ḑice: Frica lui Dumneḑeu este începutulŭ înțelepciunei. Cunóscerea binelui este înțelepciune, puterea binelui este vêrtute. *Idealulŭ instrucțiunei educatóre este câștigarea înțelepciunei și a vêrtuții.* Ele suntŭ și scopulŭ întregei activitățĭ educative. Pe revelațiunea ideilorŭ moralĭ se baséză *consciința*, carea este fundamentulŭ vieții moralĭ.

Vêrtutea sĕ baséză așadéră pe cunóscerea și pe puterea binelui.

Din tóte acestea resultă, că cultivarea unui caracterŭ moralŭ și prin elŭ scopulŭ instrucțiunei și alŭ educațiunei se promovéză prin aceea, că se intemeiéză cultivarea armonică a puterilorŭ spiritualĭ și cultivarea principiilorŭ moralĭ prin o instrucțiune conformă naturei, desvoltătóre și concentrată.

O atare instrucțiune promovéză starea de moralitate a scolarului în deosebite modurĭ, căcĭ: 1. Ea lucră împotriva isbucnirei poftelorŭ și pasiunilor puternice. 2. Ea alungă lenea, urîtulŭ și lipsa de simțire 3. Ea învétă aprețiarea adevĕrată a tuturorŭ obiectelorŭ oftărei omenescĭ. 4. Ea conduce multilateralitatea voinței și a intereselorŭ. 5. Ea procură naturei mai înalte și raționalĭ a omului superioriratea peste sensualitate.

Prin îmbogățirea și nobilitarea cercului de cugetare instrucțiunea nobilitéză și cultivă așadéră *voința scolarului.* In acésta constă însĕmnătatea educatóre a instrucțiunĕ. Unei instrucțiunĭ însĕ ce țintesce numai asupra cunoscințelorŭ și dexterităților 'i lipsesce însĕmnătatea educatóre.

Cu ce are sĕ contribue singuraticulŭ resortŭ alŭ instrucțiunei?

1. *Instrucțiunea religioso-morală.* Religiunea este unirea cu Dumneḑeu. Cine este bunŭ însĕ nu este religiosŭ, încă este împreunatŭ cu Dumneḑeu, dér în modŭ incon sciu. — Instrucțiunea religiósă n'are sĕ nisuéscă ca sĕ împărtășéscă din sémă afară sciință multă religiósă, ci ea are sĕ deștepte mai multŭ sêmțĕmintele religióse, sĕ cultive judecata morală, cosciința morală. — Isusŭ, întemeiătorulŭ religiunei nóstre, a recunoscutŭ, că sufletulŭ, inima și voința aduse lui Dumneḑeu ca jertfă curată este scopulŭ celŭ mai înaltŭ alŭ omului. Acelŭ omŭ, carele va ajunge acestŭ scopŭ, este mântuitŭ. Instrucțiunea religiósă are decĭ sĕ cultive mai 'nainte de tóte sêmțĕmintele evlaviόse, curate și negoistice. Sêmțĕmintele religióse suntŭ între altele: frica de Dumneḑeu, venerațiunea, umilința, încrederea în Dumneḑeu, iubirea; ele întărescŭ judecata morală și chiarifică dispusețiunea. —

Mijloculŭ de căpetenia însĕ este esemplulŭ religiositatea cea viă a învĕțătorului și a părinților, căldura religiósă, convingerea, însuflețirea. Mai multŭ depinde instrucțiunea religiósă dela acestea.

s'a datŭ statului maghiarŭ şi dreptului lui publicŭ prin verdictulŭ cetăţeniloră din Aradŭ este refrenulŭ vrednicŭ alŭ judecăţii dela Belovar a regelui. Unde coróna şi naţiunea stau şi lucréză în astfeliu de înţelegere, acolo viitorulŭ patriei este asiguratŭ...."

## Cestiunea pânii.

II.

Incă pe la începutulŭ seculului presentŭ se aflau în cea mai mare fierbere ideile diametralŭ opuse despre raporturile ce esistă între statŭ şi cetăţenii sĕi, întru câtŭ trebue sĕ se ajute reciprocŭ, întru câtŭ interesele lor reciproce trebue sĕ fiă în perfectă armoniă. De atuncĭ deja cestiunea pauperismului, în urma progreselorŭ civilisaţiunei, umplea de îngrijire inimile generóse. A trecutŭ însĕ unŭ seculŭ fără ca nicĭ măcarŭ unŭ guvernŭ sĕ fi ajunsŭ la convingerea deplină, că tendinţa lui trebue sĕ fiă îndreptată necontenitŭ spre îmbunĕtăţirea sorţii poporului.

Sĕ ne întrebămŭ, ce mĕsurĭ a luatŭ d. e. Anglia pentru a scóte pe Irlandesĭ din miseria nespusă în care se află? In locŭ ca ea sĕ-şĭ îndrepteze privirile asupra miseriei de acasă, sĕ îngrijéscă ca sĕ nu lipséscă pânea poporului sĕu, s'a aruncatŭ peste mărĭ şi ţĕrĭ, a vĕrsatŭ sânge şi sume enorme pentru a civilisa şi „ţiné în robiă" mulţime de popóre.

Şi carĭ suntŭ urmările acestei negligerĭ faţă cu poporaţiunea de acasă? Nemulţumire înlăîntru şi o luptă necontenită a Irlandesilorŭ „flămânḑĭ" în contra supremaţiei englese, care cu dreptŭ cuvêntŭ o putemŭ numì „luptă pentru pâne", căcĭ décă într'acolo ar fi fostŭ îndreptate privirile Angliei, Irlanda, — deşi nu prea favorisată dela natură — totuşĭ se putea ridica economicesce şi poporulŭ, odată în bună stare şi îndependentŭ, se alipia de bună-voiă de Anglia şi astfelŭ se punea capĕtŭ frecărilorŭ interne, cruţândŭ timpulŭ pentru alte opere mai mărețe esterne şi premergêndŭ cu esemplu tuturorŭ coloniilorŭ estra-europene, carĭ mai curêndŭ orĭ mai târḑiu de sigurŭ vorŭ căuta a se libera.

Ceva mai circumspectă a fostŭ legislaţiunea germană, care, înainte cu vre-o trei anĭ, pentru a paralisa influinţele desastruóse ale socialismului, ce lua dimensiunĭ estraordinare printre unŭ poporŭ compusŭ celŭ puţinŭ a treia parte din proletarĭ, luà mĕsurĭ estraordinare, prin întroducerea unorŭ legĭ de asigurare şi păstrare pentru classele uvriere (lucrătóre). Şi aceste mĕsurĭ însĕ, ca orĭ ce dispoziţiunĭ stórse cu forţa dela patronĭ, pentru uşurarea esistenţei lucrătorilorŭ sĕi, sunt departe de-a satisface trebuinţelorŭ şi astfelŭ se pare, că tendinţele de colonisare germane suntŭ alte nouĕ remedii. Viitorulŭ fórte apropiatŭ ne va arăta, întru câtŭ aceste mĕsurĭ au séu nu eficacitatea dorită, cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ ele suntŭ aplicate într'unŭ statŭ, care are tendinţa de a ridica câtŭ se póte de susŭ funcţionarismulŭ şi a face câtŭ se póte de multă lume dependentă de statŭ pentru a puté dispune de ea.

In Francia, ţéră eminamente industrială, grevele au fost cu mult mai dese ca orĭ şi unde airea. Cunoscutŭ este însĕ, că de câţĭva anĭ încóce tótă lumea comercială şi cu ea tóte celelalte clase, trecŭ printr'o crisă mare, provocată parte prin abundanţa prea mare de producte, parte prin producţiunea escesivă industrială. In urma acestei crise tóte industriile resimtŭ o stagnaţiune fórte persistentă, stockurile crescŭ, circulaţiunea devine din ce în ce mai greóiă şi urmarea naturală este micşorarea speselorŭ de producţiune şi prin acésta a salarelorŭ. De aicĭ greva, şi orĭcâtŭ şĭ-ar da guvernulŭ silinţă, nu o póte împiedeca fără a ruina pe producĕtorĭ şi cu aceştia industria. Aci ajută numai nisce factorĭ esternĭ independenţĭ de voinţa orĭ-cărui guvernŭ. Totŭ ce póte face în aceste împrejurărĭ unŭ guvernŭ, este sĕ ţină ordinea şi sĕ apere usinele de furia greviştilorŭ, carĭ la repeţite ocasiunĭ au nimicitŭ capitale imense. Tot-deodată ordonarea de anchete şi de cele mai multe orĭ aplanarea cu bunŭ succesŭ a diferenţelorŭ vine sĕ mărésca ingerinţa statului spre salvarea intereselorŭ fără daunare reciprocă.

Tot asemenea stă lucrulŭ şi în Belgia. In amêndouĕ statele aceste trebue sĕ observămŭ, că poporulŭ de rêndŭ are de multe orĭ cu multŭ mai multŭ venitŭ decâtŭ fruntaşiii noştri de pe sate şi trăesce în modŭ cu multŭ mai satisfăcĕtorŭ. Pe lângă acésta mai este şi o însuşire naturală a poporului, care îlŭ conduce de multe orĭ la escese, anume însuşirea de a se încrede prea uşorŭ în conducerea altuia, căcĭ fórte desŭ s'a observatŭ, că conducĕtorii grevelorŭ erau ómenĭ parveniţĭ din Germania, orĭ din alte părţĭşi numai arareorĭ indigenĭ.

Cu unŭ cuvêntŭ, „cestiunea pânii", care în ce privesce statele amintite se traduce în „socialismŭ", a luatŭ şi ea dimensiunĭ totŭ mai marĭ, devine totŭ mai îngrijitóre, şi în curêndŭ va lua loculŭ tuturorŭ celorlalte cestiunĭ. Guvernele vorŭ trebui vrêndŭ nevrêndŭ sĕ o considere ca cea mai de căpeteniă problemă a lorŭ.

La noi „cestiunea pânii" esistă asemenea şi încă de multŭ timpŭ, dér se vede, că „părintesculŭ" guvernŭ séu nu o vede, séu décă o vede aşteptă soluţiunea ei dela mâna nevĕḑută a Provedinţei. Ce e dreptŭ, la noi nu se potŭ înscena greve cum se întêmplă în celelalte state marĭ europene. Causa este fórte uşorŭ de aflatŭ. Mai ântêiu industriă mare nu avemŭ şi nicĭ că vomŭ avé în curêndŭ stabilimente, care sĕ pótă aduna mii şi mii de lucrătorĭ într'unŭ singurŭ atelierŭ. Alŭ doilea, poporaţiunea nóstră se ocupă în genere cu agricultura, care ocupaţiune nu permite o convenire a unui mare numĕrŭ de lucrătorĭ, ci din contră îi ţine împrăştiaţĭ, ocupândŭ aprópe tóte braţele disponibile. Alŭ treilea, poporaţiunea nóstră este cu multŭ prea rară în proporţiune cu necesitatea de braţe, şi în fine agricultura, ramura principală de ocupaţiune a poporului, este o ocupaţiune atâtŭ de grea şi de brută, încâtŭ cei carĭ se ocupă cu ea rarŭ au ocasiune de a se ridica peste nivelulŭ unei culture intelectuale fórte rudimentare şi trăescŭ cea mai mare parte în modulŭ celŭ mai primitivŭ, fără a presimţi măcarŭ, că în curêndŭ va ajunge cuţitulŭ la osŭ, spre care efectŭ suntŭ destulŭ doi trei anĭ de recoltă slabă.

In aceste împrejurărĭ este a se căuta causa, pentru ce la noi mişcarea este atâtŭ de neînsemnată, încâtŭ nu atrage atenţiunea guvernului.

Fórte îngrijitóre este însĕ a doua urmare a stării materiale rele, adecă emigraţiunea. Au dóră ḑecile de mii de emigranţĭ, carĭ iesŭ în fiecare anŭ din acestŭ „pămêntŭ alŭ făgăduinţii" pentru a se aşeḑa parte în ţĕrile trans-océnice, parte în România şi ţĕrile învecinate, nu este unŭ semnŭ fórte evidentŭ despre faptulŭ tristŭ, că la noi, într'o ţéră atâtŭ de rĕu împopulată, lipsesce pânea? Nu cumva numai plăcerea de a călĕtori îi scóte dela căminele lorŭ pentru a-i arunca în nisce ţinuturĭ necunoscute? De sigurŭ nu acestea suntŭ causele, ci necesitatea de a se nutri. Mai adăugêndŭ la acésta şi prigonirile de totŭ felulŭ, amŭ schiţatŭ tabloulŭ stărilorŭ nóstre economice.

Se nasce întrebarea, ce face acum şi ce trebue sĕ facă guvernulŭ pentru a obvia acestei stărĭ de lucrurĭ triste?

## Afacerea Strossmayer.

Sensaţiunea ce a făcut'o afacerea Strossmayer în locŭ de a se potolì se pare că din ce în ce cresce. Din scirile cele dese, ce ne vinŭ din afară, se póte clarŭ vedé, că acéstă cestiune atinge şi cercurile politice externe.

Din Parisŭ se anunţă, că mai multe ḑiare vĕdŭ cu cea mai mare mulţumire în afacerea Strossmayer unŭ impulsŭ datŭ Slavilorŭ din Austro-Ungaria, ca sĕ facă demonstraţiunĭ contra alianţei cu Germania.

Ḑiarului „Neue freie Presse" 'i se anunţă din Petersburg, că în urma afacerei Strossmayer au începutŭ a se forma părerĭ dubióse despre raporturile amicale dintre Austro-Ungaria şi Rusia. Se mai spune, că tonulŭ în care scriu ḑiarele austro-ungare despre acéstă cestiune este atâtŭ de duşmănosŭ, încâtŭ se pare a fi fórte greu ca ḑiarele rusescĭ sĕ'şĭ păstreze reserva de până acum.

Din *Petersburgŭ* se telegrafiază cu data de 17 Septemvre următórele:

Dojenirea lui *Strossmayer* face aicĭ *mare sensaţiă*, pentru că este privită ca o dovadă, că cercurile oficiale austriace suntŭ duşmane Rusiei.

Foile rusescĭ punŭ în legătură articululŭ celŭ mai nou din „Nordd. allg. Ztg.", scrisŭ în contra reginei Natalia, cu dojenirea numitului episcopŭ, spre a conchide de aicĭ în modŭ consunătorŭ la atitudinea *duşmănósă faţă cu Rusia* a guvernelorŭ ţĕrilorŭ vecine.

„Petersburgija Viedomosti" vede în atitudinea Austro-Ungariei unŭ lucru ce póte mângăia pe Ruşĭ. Monarchia austro-ungară dă pe faţă consciinţa slăbiciunei sale şi presêmţirea catastrofei ce se apropiă. Dér — adauge numitulŭ ḑiarŭ — numai Rusia e de vină, că se potŭ petrece astfelŭ de lucrurĭ, deórece pórtă o *politică precautŭ*, care degeneréză în nelucrare şi deşteptă în străinătate părerea, că Rusia ar renunţa peste totŭ la conservarea şi apĕrarea intereselorŭ sale europene.

## SCIRILE ḐILEI.

Cu ocasiunea *inaugurărei teatrului Teodorini* din Craiova, ce s'a sĕvêrşitŭ în 3 (15) Septemvre a. c., d-şóra Teo-

---

decâtŭ dela mulţimea órelorŭ de prelegere şi dela memorisarea materialului religiosŭ. Pentru aceea trebue respectată posiţiunea învĕţătorului, căcĭ fără de acésta însufleţirea lui nu este posibilă. Unŭ altŭ mijlocŭ este şi participarea la darea de elemosină în casurĭ nenorocite.

*2. Instrucţiunea limbistică.* Acestŭ ram de instrucţiune încă ocupă o posiţiune distinsă în intructiunea educatóre. Mijloculŭ principalŭ alŭ acestei instrucţiunĭ este cartea de cetire, în care se atingŭ de altmintrelea şi resorturile realistice cu instrucţiunea limbistică.

Prin cartea de cetire şcolarulŭ 'şĭ câştigă o mulţime de cugete. Prin cartea de cetire elŭ vine în atingere cu limba cea frumósă a poeţilorŭ. Limba deşteptă în elŭ simţĕminte, carĭ „durmeau mai nainte în inima lui", puterea simţĕmintelorŭ, îlŭ răpesce până la însufleţire îlŭ determină la luarea decisiunilorŭ, principiile 'i suntŭ cultivate, voinţa-i este îndreptată spre lucrurĭ bune.

La cuprinderea nemijlocită a frumseţei formalĭ şi frumseţei cugetelorŭ unei bucăţĭ de cetire servesce cetirea înainte a învĕţătorului. Cetirea bună înainte este o esplicare de jumĕtate. La tractarea bucăţei de cetire sĕ se feréscă învĕţătorulŭ de esplicărĭ netrăbuinciose de cuvinte, ca sĕ nu restrîngă influinţa nemijlocită a materiei asupra spiritului şcolarului. Órele de cetire sĕ fiă astfelŭ alese, ca sĕ cuprindă pe omŭ întregŭ, sĕ-lŭ înalţe şi nobiliteze.

La o tractare bună se recere însĕ: scóterea la ivélă a cugetelorŭ fundamentalĭ, caracteristica persónelorŭ şi organisaţiunea întregului. Şi aicĭ, ca şi la instrucţiunea religiósă morală, este de-a se pune pondulŭ principalŭ pe sêmţĕmêntulŭ persónelorŭ séu a poetului.

Pe lângă acésta este de a se exercita cu fundamentŭ vorbirea şi scrierea scolarului. Limba are sĕ se înveţe mai multŭ prin eserciţiu decâtŭ prin învĕţătură.

La eserciţiulŭ limbisticŭ este a se griji, ca sĕ se vorbéscă şi sĕ se scrie curatŭ, şi — prin reproducţiunĭ şi declamaţiunĭ — sĕ i-se dea scolarului prilejŭ la vorbirĭ lungĭ.

Fiăcare învĕţătorŭ sĕ grijéscă, ca sĕ aibă o bibliotecă scolară. Elŭ sĕ supravegheze lectura privată a scolarilorŭ, sĕ le sternéscă gustulŭ pentru lucrurile classice, ca astfelŭ sĕ-i scutéscă pentru mai târḑiu de literatura murdară.

*3. Instrucţiunea din istoriă.* Acésta este partea de căpeteniă a instrucţiunei educătóre. Istoria lărgesce conversaţiunea nóstră cu ómenii; oferesce ómenilorŭ cunoscinţe şi esperienţe; ea arată lupta principiilor bune şi rele, a simţĕmêntului nobilŭ cu egoismulŭ, ea arată sêmţĕmintele ómenilorŭ şi urmările lorŭ; ea face judecată asupra celorŭ bunĭ şi asupra celorŭ rĕi şi rostesce sentinţa; ea ne arată ómenii în iubirea lorŭ de patriă, în jertfa lorŭ, şi deşteptă participarea scolarului.

Ca sĕ aibă însĕ instrucţiunea acéstă influinţă, nu trebue sĕ constea materia din numerĭ şi numirĭ sarbede, şi sĕ nu fiă tractată în modŭ generalŭ şi sarbedŭ, ci materia trebue sĕ fiă depinsă până în amĕnuntele sale cu bogăţia de colorĭ, sĕ-lŭ transpună pe scolarŭ mai multŭ în mijloculŭ acţiunei, sĕ descopere boldurile acţiunei, sĕ depingă simţĕmintele şi caracterele, şi sĕ cuprindă prin vivacitate inima şi voinţa. De aceea sĕ se restrîngă materia numai asupra momentelorŭ mai însemnate din istoria patriei şi din cea universală.

Prin cetire, scriere şi enarare, materia oferită devine prin exerciţiu o proprietate ce nu se mai pierde. Mai multŭ însĕ influinţéză aicĭ învĕţătorulŭ prin o prelegere liberă, însufleţită şi călduróså. Materia istorică are sĕ fiă pentru învĕţătorŭ mai nainte de tóte o materiă de sêmţĕminte, nu însĕ o materiă, ce are sĕ se îngrămădéscă în massă în memoriă, ca sĕ fiă recitată spre mirarea lumei la examene. Nu sciinţa istorică este scopulŭ principalŭ, ci cultivarea simţĕmêntului esteticŭ, a jertfirei pentru binele comunŭ şi a iubirei şi însufleţirei pentru adevĕrŭ şi dreptate.

(Va urma.)

dorini a cântatŭ piesele din programŭ cu celŭ mai strălucitŭ succesŭ. D-sa a rugatŭ pe d-lŭ prefectŭ alŭ judeţului sĕ încurageze teatrulŭ Teodorini, care a fostŭ fundatŭ de părinţii sĕi, sĕ aibă grijă de mamă-sa, şi a declaratŭ, că orĭ ce s'ar ḑice, a rĕmasŭ totŭ Română, că va veni câtŭ de desŭ printre confraţii sĕi Românĭ ţi că singura sa dorinţă este de a se putè stabili definitivŭ în România, ceea ce speră că va putè face în curêndŭ. „Românulŭ" scrie, că teatrulŭ este unulŭ din cele mai frumóse. Are 3 rêndurĭ de câte 24 loge, e luminatŭ prin electricitate şi e construit cu multŭ gustŭ. Marea artistă Teodorini purta toaletele cele mai elegante; în partea I a representaţiunei ea a apărutŭ acoperită de brilante, purtândŭ medalia *benemerenti* la estremitatea unui şerpe de briliante, care pleca dela umĕrulŭ celŭ dreptŭ şi se termina la celŭ stângŭ.

* * *

Restanţele de dare în *comitatulŭ Făgăraşului* au fostŭ cu finea lui Augustŭ: 88,709 fl. 48 cr. dare directă şi 3878 fl. 84 cr. dare militară.

* * *

Din Pojunŭ se telegrafiază, că doi copii au aflatŭ lângă o barieră a căii ferate o *ladă de dinamită*. Copiii au luat din ladă ca unŭ kilogramŭ de dinamită pe care o duseră în oraşŭ arătându-o la unulŭ şi la altulŭ. Unŭ fostŭ lucrătorŭ la o fabrică de dinamită, observândŭ acésta, a denunţatŭ casulŭ la poliţiă. S'a constatatŭ, că în ladă au trebuitŭ sĕ fiă ca la 20 klgr. de dinamită, dintre carĭ, afară de ceea ce au luatŭ copiii, lipsiau 4¼ kilograme. Asemenea s'a constatatŭ, că dinamita a fostŭ furată dela fabrica de dinamită din Pojunŭ, cu ocasiunea transportărei aceleia pe calea ferată. Au fostŭ aflate în colţulŭ unui vagonŭ şi cele 4½ klgr. carĭ lipseau.

* * *

In decursulŭ lunei acesteia şi a celei următóre va umbla o comisiune din alŭ 9-lea reg. de husarĭ în diferite locurĭ ale ţĕrei spre a cumpăra cai dela 5—8 anĭ.

* * *

Têrgulŭ de ţĕră alŭ Sibiiului din tómna acésta a fostŭ cu multŭ mai bine cercetatŭ decâtŭ cele de vr'o doi anĭ încóce. La têrgulŭ de vite s'au adusŭ vite din tóte părţile şi n'au lipsitŭ nicĭ cumpĕrătorii. Astfeliu din 8000 de vite cornute s'au vêndutŭ 3405; din 1000 de cai s'au vêndutŭ 551; din 8000 de oi s'au vêndutŭ 7000; rîmătorii încă s'au căutatŭ. Têrgulŭ liberŭ a doveditŭ multă mişcare, negustorii şi industriaşii, carĭ şĭ-au desfăcutŭ marfa pe pieţele Sibiiului s'au bucuratŭ de mulţĭ „muşterii". Preţulŭ bucatelorŭ încă s'a urcatŭ în modŭ simţitorŭ.

## Contele Kalnoky şi prinţulŭ Bismark.

Scimŭ, că contele Kalnoky a plecat la Friedrichsruhe pentru a se întêlni cu cancelarulŭ germanŭ. Intêlnirea acésta, obicĭnuită a se face în fiă-care anŭ, merită de astădată o atenţiune deosebită din punctulŭ de vedere alŭ raporturilorŭ politice dintre Austro-Ungaria şi Germania, de o parte pentru cĕ a fostŭ precedată de călĕtoria la Berlinŭ a archiducelui Albrecht, pe care călĕtoriă întrĕga pressă germană a considerat'o ca o garanţiă a alianţei dintre ambele imperii; de altă parte călĕtoria la Friedrichsruhe a ministrului de esterne Kalnoky e de interesŭ deosebitŭ şi pentru aceea, pentru-că după întêlnirea împĕraţilorŭ dela Peterhoff aceştĭ doi bărbaţĭ de statŭ, Kalnoky şi Bismark, acum dau pentru prima óră faţă unulŭ cu altulŭ şi ministrulŭ de esterne austro-ungarŭ va avè acum ocasiune sĕ priméscă din cele mai autentice isvóre informaţiunĭ despre resultatele întêlnirei împĕraţilorŭ de la Peterhoff şi despre eventualele hotărîrĭ ce s'au luatŭ cu acea ocasiune atâtŭ cu privire la situaţiunea Europei în genere, câtŭ şi cu privire la atitudinea ce este a se lua faţă cu Rusia, cu deosebire în ceea ce privesce cestiunea bulgară.

Curêndŭ după întêlnirea dela Friedrichsruhe va urma visita împĕratului Wilhelm II la Viena, când se crede cu probabilitate, că se va stabili atitudinea hotărîtă ce are s'o ia Germania şi Austro-Ungaria faţă cu Rusia, mai vîrtosŭ în ceea ce privesce cestiunea bulgară.

## Atentatŭ la viéţa lui Nacevicĭ.

Cetimŭ în „România Liberă" dela 18 Septemvre:

O încercare din cele mai mişelescĭ a fostŭ comisă pe solulŭ nostru în contra vieţii ministrului de finanţe din Bulgaria.

Atentatulŭ contra d-lui Mantoff are astăḑĭ unŭ complimentŭ, din fericire însĕ şi mai puţinŭ gravŭ.

Credemŭ, că de astădată marinimia juraţilorŭ nu va încuraja mai departe violaţiunea flagrantă a ospitalităţii ce unii ómenĭ primescŭ largŭ în România.

Aseră, când trenulŭ Bucurescĭ-Giurgiu ajunsese în gara Bănésa, unŭ têněrŭ bulgarŭ originarŭ din Şistovŭ, d. Constantinŭ Kisselow, deschiḑêndŭ compartimentulŭ în care se găsea d. Nacevicĭ, a trasŭ asupra ministrului 5 focurĭ de revolverŭ, carĭ din fericire nu au atinsŭ pe nimenĭ.

Ucigaşulŭ, arestatŭ imediatŭ, a declaratŭ, că voia sĕ rĕsbune patria lui pe care d. Nacevicĭ ar fi dus'o la ruină.

Kisselow e bine cunoscutŭ în societatea bucurescénă. Mai multŭ timpŭ ataşatŭ la agenţia diplomatică bulgară, s'a căsĕtoritŭ cu d-ra Filipescu, sora directorului prefecturei de Constanţa, înrudită cu cele mai bune familii din România.

Nenorocita tênĕră nevastă este în nesciinţa oribilei fapte comise de Kisselow, trăindŭ de mai bine de şése sĕptĕmânĭ retrasă cu copilulŭ ei la Câmpulungŭ.

Kisselow în timpulŭ din urmă resida la Odesa; se presupune, că a venitŭ în ţĕră pe la 17 Maiu.

Ancheta se instruesce cu vigóre; procurorulŭ generalŭ în persónă s'a dus la Giurgiu pentru a supraveghia deaprópe instrucţiunea. Se va sci astfelŭ, póte, décă Kisselow nu a fostŭ decâtŭ unŭ agentŭ orbŭ alŭ vre unorŭ instigatorĭ.

Toţĭ Românii vorŭ simţi o viă bucuriă, că printr'unŭ miraculŭ providenţialŭ atentatulŭ nu a isbutitŭ...

D. Nacevicĭ e acum în Rusciucŭ.

Doctorulŭ, care l'a visitatŭ, a constatat trei contusiunĭ pe pieptŭ şi douĕ în partea dréptă a corpului, dér tóte uşóre.

In cupeulŭ trenului în care era d. Nacevicĭ s'au găsitŭ trei glónţe.

## Despre visita monarchului nostru la Roma.

„Staaten Corespondenz" primesce dela corespondentulŭ ei din Roma următórele:

Guvernulŭ italianŭ se miră mai multŭ decâtŭ pressa chiar despre svonulŭ ce s'a respânditŭ, că se proiectéză o visită a împĕratului Franciscŭ Iosifŭ la Roma.

In cercurile bine informate din Roma nicĭ nu se dă celŭ mai micŭ creḑĕmêntŭ unui ast-felŭ de svonŭ.

Décă elŭ s'ar adeverì, acéstă visită a împĕratului Franciscŭ Iosifŭ ar avè o importanţă cu multŭ mai mare chiar decâtŭ aceea a lui Wilhelm II alŭ Germaniei, căcĭ ea va fi unŭ manifestŭ alŭ unirei tuturorŭ statelorŭ marĭ pentru pace. Tóte partidele naţional-libere dorescŭ din sufletŭ ca Franciscŭ Iosifŭ sĕ visiteze Quirinalulŭ câtŭ se póte de curêndŭ.

Numai câte-va ḑiare iridentice, carĭ dorescŭ sĕ semene pretutindenea discordiă pretindŭ că buna înţelegere între ambele state: Austria şi Italia, nu póte sĕ esiste din causa Vaticanuluĭ. Leonŭ XIII. a declatŭ, că nu va primì în visită pe nicĭ unŭ suveranŭ, care ar venì la Roma ca óspete alŭ guvernului italianŭ.

Decând Papa s'a pronunţatŭ astfelŭ, s'a renunţatŭ atâtŭ în Viena câtŭ şi în Roma a se mai vorbì de o atare visită.

Acestŭ svonŭ după câtŭ se scie se d.ce că ar fi provenitŭ din Francia, căcĭ ea doresce ca Italia sĕ rĕmâe isolată, singură, fără a avè alianţă cu vr'o putere, mai alesŭ de cândŭ cu chestia Masauahului.

Clericalii se sforţéză din tóte puterile ca sĕ scótă din reliefŭ tóte acestea. Dér Italia scie sĕ pue la respectŭ bine pe aceştĭ scribĭ prin tăcerea şi dispreţulŭ ce-lŭ dă.

## Programulŭ partidei naţionale liberale din Prusia.

Din incidentulŭ viitórelorŭ alegerĭ pentru dieta prussiană, carĭ se crede că vorŭ fi la începutulŭ lui Novembre, partida naţională liberală din Prusia a datŭ unŭ apelŭ către alegĕtorĭ. In acestŭ apelŭ se cuprindŭ totodată şi următórele puncte din programulŭ susŭ ḑisei partide liberale:

Patidulŭ cere o puternică autoritate regală, care sĕ asigure ordinea şi libertatea cetăţenilorŭ; cere legislaţiune potrivită, guvernŭ cruţătorŭ şi consciu de chiămarea sa, judecătoriă independentă, libertatea scrutărilorŭ sciinţifice, instrucţiune poporală universală, precum şi egalitatea şi garanţia de-opotrivă a drepturilorŭ statului pentru fiă-care confesiune. Cere mai vîrtosŭ îmbunĕtăţirea sorţii classei muncitorilorŭ, reformarea legei privitóre la dările directe astfeliu, ca darea pentru cei mai puţinĭ avuţĭ sĕ se uşureze; cere revisuirea legei privitóre la darea pentru obiectele industriale; cere sĕ se înceteze a se mai pune sarcinĭ pe comune, sĕ se micşoreze competenţele de timbru la vêndarea proprietăţilorŭ de pămêntŭ, ér statulŭ sĕ ia asupra sa mai multe din sarcinele puse pe şcolĭ.

Cere lărgirea sferei de activitate a guvernului independentŭ şi se declară în contra tendinţelorŭ hierarchice ale bisericei evangelice; primesce tot-odată împăciuirea cu biserica Romei presupunêndŭ, că pacea va fi restabilită, prin concesiunile ce se vorŭ face din partea statului şi că ne 'nţelegerile nu sĕ vorŭ prelungì prin cererea din partea statului a unorŭ nouĕ concesiunĭ, ce nu s'ar unì cu raportulŭ dintre statŭ şi confesiunĭ; cere înfiinţarea unei legĭ scolare, care sĕ asigure scólele poporale contra a orĭ ce îngerinţă păgubitóre provenită din părţĭ necompetente. In fine partidulŭ recomandă alegerea unorŭ bărbaţĭ de principii liberale moderate.

## Balŭ în Năsĕdŭ.

Dr. *A. P. Alexi* în numele comitetului arangiatorŭ invită la balulŭ ce se va arangia cu ocasiunea onomasticei Maiestăţii Sale Impĕratului-Rege Franciscŭ-Iosifŭ I., a iubileului de 25 anĭ a „Gimnasiului superiorŭ gr. cat. românescŭ din Năsĕudŭ", precum şi a sânţirei noului edificiu gimnasialŭ, la 4 Octomvre st. n. 1888 în noulŭ edificiu gimnasialŭ din Năsĕudŭ.

Venitulŭ este destinatŭ pentru fondulŭ scolarilorŭ morboşĭ. Inceputulŭ la 8 óre séra.

Preţulŭ de intrare de persónă 2 fl., de persónă în familiă 1 fl. 50 cr. v. a.

Bilete de întrare se vorŭ vinde în librăria „Concordia" şi séra la casă.

## SCIRĬ TELEGRAFICE.

**Parisŭ**, 19 Septemvre. Ḑiarulŭ „Liberté" esprimă convingerea, că visita Contelui *Kalnoky* la *Bismark* are o însemnătate favorabilă păcii. Bismark vré pace; elŭ a influinţatŭ asupra lui *Crispi* cu scopŭ de a se evita conflictulŭ în apusŭ.

**Petersburgŭ**, 19 Septemvre. Cea mai mare parte a ḑiarelorŭ de aicĭ declară, că visita contelui Kalnoky la Friederichsruhe este o dovadă, cumcă cabinetulŭ din Viena vede şi recunósce necesitatea de a se resolva cestiunea bulgară, *chiar şi cu pericululŭ de a aţîţa pe Maghiarĭ.*

**Bucurescĭ**, 19 Septemvre. Archiducele Carol *Ludwig* a avutŭ în Sinaia şi o misiune politică. Elŭ a dusŭ regelui *Carolŭ invitarea Impĕratului Austriei, ca cu ocasiunea visitei ce o va face Impĕratulŭ Germaniei la Viena sĕ vină şi dênsulŭ acolo.*

**Belgradŭ**, 19 Septemvre. Faima despre decretarea stării de asediu în tótă ţéra e nefundată, asemenea este prematurŭ şi sgomotulŭ despre o schimbare de cabinetŭ, cu tóte că în cercurile guvernamentale se admite posibilitatea unei astfeliu de schimbărĭ.

## DIVERSE.

**Cosciugulŭ lui Cristof Columbŭ.** Estragemŭ din „Figaro" următórele:

Nu de multŭ oraşulŭ San-Domingo avea nevoe de banĭ şi a trimisŭ pe unŭ delegatŭ la Londra sĕ facă unŭ împrumutŭ pentru oraşŭ în sumă de 100,000 francĭ; atuncĭ proprietarulŭ de circŭ Barnum propuse oraşului sĕ'i încredinţeze cenuşa descoperitorului Americei, Cristofŭ Columbŭ, spre a-o expune. Barnum promise oraşului o sumă óre-care şi o parte de 40 la sută din câştigulŭ curatŭ ce va resulta din expunerea cosciugului, etc. Intreprinḑĕtorulŭ americanŭ avea de gândŭ sĕ cutriere tótă America şi sĕ expue resturile mortale ale lui Columbŭ şi cosciugulŭ lui făcêndŭ reclame ne mai pomenite. Optŭ soldaţĭ într'o uniformă de paradă, compusă anume de Barnum, precum şi patru preoţĭ negri în vestminte albe, aveau sĕ formeze garda de onóre a cosciugului. Barnum se obligă sĕ întâmpine tóte cheltuelile pe drumŭ, propuindŭ comunei unŭ contractŭ pe patru anĭ. Cosiliulŭ comunalŭ respinse propunerea ciudată şi impiă a întreprinḑĕtorului, tratându'lŭ cu nisce calificative puţinŭ măgulitóre. Barnum furiosŭ îşĭ propuse sĕ-şĭ rĕsbune. Elŭ publică în foile americane o scrisóre, în care declară, că San-Domingo nu-i póte primi propunerea, pentru că mausoleulŭ lui Columbŭ e golŭ de multŭ. In anulŭ 1795 resturile marelui navigatorŭ ar fi fostŭ duse la Havana, unde s'ar fi găsindŭ şi acum. Adevĕrulŭ este, că oraşulŭ Cuba are rĕmăşiţele fiului lui Columbus, Diego, şi ale fratelui sĕu, Bartolomeiu Columbŭ. Se înţelege, că s'a datŭ o desminţire la scrisórea lui Barnum, dér mulţĭ au rĕmasŭ în credinţa, ca în San-Domingo nu se mai află adevĕratulŭ Columbŭ. Şi apoi Barnum nu se sparie cu una cu douĕ.

### Cursulŭ la bursa de Viena
din 18 Septemvre st. n. 1888.

| | |
|---|---|
| Renta de aurŭ 4% | 100.15 |
| Renta de hârtiă 5% | 90.45 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare | 146.50 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) | 97.80 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) | —.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) | 112.50 |
| Bonurĭ rurale ungare | 104.50 |
| Bonurĭ cu clasa de sortare | 104.50 |
| Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ | 104.50 |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 104.50 |
| Bonurĭ rurale transilvane | 104.60 |
| Bonurĭ croato-slavone | 104.— |
| Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ | 99.75 |
| Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ | 130.— |
| Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului | 124.50 |
| Renta de hârtiă austriacă | 81.50 |
| Renta de argintŭ austriacă | 82.95 |
| Renta de aurŭ austriacă | 110.50 |
| Losurĭ din 1860 | 139.74 |
| Acţiunile băncei austro-ungare | 878.— |
| Acţiunile băncei de creditŭ ungar. | 307.50 |
| Acţiunile băncei de creditŭ austr. | 314.75 |
| Galbenĭ împĕrătescĭ | 5.77 |
| Napoleon-d'orĭ | 9.63½ |
| Mărcĭ 100 împ. germane | 59.55 |
| Londra 10 Livres sterlinge | 121.95 |

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
**Dr. Aurel Mureşianu.**

Nru. 1926—1888. 25 M 2—1

## PUBLICAȚIUNE.

Oficiulŭ orfanalŭ orășănescŭ, ca oficiu pentru pertractarea de rĕmasurĭ, face tuturorŭ cunoscutŭ, că la *24 Septemvrie 1888 st. n. dela 9—12 a. m. și dela 3—5 p. m.* se vorŭ vinde prin licitațiă publică celorŭ ce vorŭ oferĭ mai multŭ, în *casa din Blumena No. 73* (casa d-lui Thomas Bosini) efectele din rĕmasulŭ după Fridericŭ Kleisser c. r. majorŭ, decedatŭ la 7 Augustŭ 1888 și anume: *Haine, rufăriă, giuvaere, hamurĭ, obiecte* pentru *echipare* și alte diferite lucrurĭ.

*Brașovŭ*, 18 Septemvre 1888.

**Oficiulŭ orfanalŭ orășenescŭ.**

### Bursa de Bucurescĭ.

Cotă oficială dela 5 Septemvre st. v. 1888.

| | Cump. | vênd. |
|---|---|---|
| Renta română 5% | —.— | —.— |
| Renta rom. amort. 5% | 96.½ | 97.— |
| Renta convert. 6% | —.— | —.— |
| Impr. oraș. Buc. 10 fr. | 45.— | 50.- |
| Credit fonc. rural 7% | 107.¼ | 107.¾ |
| „ „ „ 5% | 97.— | 97.¾ |
| „ „ urban 7% | 106.¼ | 107.— |
| „ „ „ 6% | —.— | —.— |
| „ „ „ 5% | 94.¼ | 95.— |
| Banca naț. a Rom. 500 Lei. | —.— | —.— |
| Ac. de asig. Dacia-Rom. | —.— | —.— |
| Aurŭ contra bilete de bancă | 1.¼ | 1.½ |
| Bancnote austr. contra aurŭ | — | —.— |
| Aurŭ contra argintŭ séu bilete | 1.¼ | 1.½ |
| Florinŭ valóre austriacă | 2.08½ | 2.09½ |



## Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

### I. Plecarea trenurilorŭ:

**1. Dela Brașovŭ la Pesta:**

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéța.

**2. Dela Brașovŭ la Bucurescĭ:**

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

### II. Sosirea trenurilorŭ:

**1. Dela Pesta la Brașovŭ:**

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.



Nro. 715 ex 1888. a. f. sc. c. d. 155,3—1

## Escriere de concursŭ.

La administrațiunea fondurilorŭ scolastice centralĭ din districtulŭ Năsĕudului este de ocupatŭ unŭ postŭ de practicantŭ pentru ajutoriu la resolvirea pieselorŭ și la ținerea archivei.

Cu acestŭ postŭ e împreunatŭ salariulŭ de patru sute florinĭ v. a. pe anŭ.

Dela concurinte se recere ca sĕ dovedéscă cu documente valide după lege că:

1. A absolvatŭ facultatea de drepturĭ ordinarminte.
2. Că scie limba română, maghiară și germană în graiu și în scrisŭ. Candidații de advocațĭ vorŭ fi preferițĭ.

Suplicele cu documente cu totŭ se vorŭ adresa la „Comisiunea administratóre de fondurile scolastice centralĭ din districtulŭ Năsĕudŭ“, în Năsĕudŭ până la *16 Octomvre, la 6 óre după amédĭ.*

Carĭ se vorŭ trimite mai târdiu nu se vorŭ considera.

Din ședința comisiunei administratóre de fondurile scolastice centralĭ districtualĭ.

*Năsĕudŭ*, la 28 Iuliu 1888.

Președintele: **Ionŭ Ciocanŭ.** Secretarulŭ: **Ioachimŭ Mureșianu.**

*Besztercze*, 1888 Sept. 15. Láttam: **Báró Bánffy**, m. p. főispán, kir. biztos.



Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.